

zelfstandigen
zonder personeel

Fair practice en de belastingdienst

Discussies met de belastingdienst zijn in het algemeen niet erg prettig, zeker niet als je het idee hebt dat de discussie niet eerlijk verloopt. Ook ervaren mensen vaak dat er totaal geen sprake is van gelijkwaardigheid in de discussie. Maar mogen de mensen van de belastingdienst dan zo maar doen wat ze willen? Nee, gelukkig niet!

De belastingdienst is net als ieder ander bestuursorgaan gebonden aan de 'algemene beginselen van behoorlijk bestuur'. Dat zijn dus de spelregels waar zij zich aan moeten houden en waar je je als burger op kunt beroepen. Het zijn er nogal wat:

- Het rechtszekerheidsbeginsel;
- Het motiveringsbeginsel;
- Het zorgvuldigheidsbeginsel;
- Het verbod van willekeur;
- Het verbod van misbruik van bevoegdheid;
- Het proportionaliteitsbeginsel;
- Het vertrouwensbeginsel;
- Het gelijkheidsbeginsel.

Als je deze opsomming ziet, kun je je afvragen wat er nog fout kan gaan. Als iedere ambtenaar waar je mee te maken krijgt zich hier ook netjes aan houdt: niet veel. In het ergste geval verlies je de discussie over de inhoudelijke kwestie, maar dat risico loop je natuurlijk altijd. Het is in ieder geval van belang dat die discussie eerlijk verloopt. Ik loop de spelregels even door, sommige wat uitgebreider dan de andere. Het zal duidelijk zijn dat dit geen volledige uitleg is van de verschillende regels. Er is ook veel jurisprudentie (rechtspraak) over verschenen.

Rechtszekerheidsbeginsel
Wat de belastingdienst doet moet gebaseerd zijn op wet- en regelgeving. Dat zal geen verrassing zijn, maar hoe zit het bijvoorbeeld met het wijzigen van een wet met terugwerkende kracht? Dat mag in beginsel niet, tenzij er sprake is van 'een zwaarwegend belang'. Dat maakt deze spelregel eigenlijk al wat minder zeker, omdat je daar als burger niet veel over te zeggen hebt (behalve dan dat je dat nog door een rechter kan laten toetsen).

Rechtszekerheidsbeginsel

Wat de belastingdienst doet moet gebaseerd zijn op wet- en regelgeving. Dat zal geen verrassing zijn, maar hoe zit het bijvoorbeeld met het wijzigen van een wet met terugwerkende kracht? Dat mag in beginsel niet, tenzij er sprake is van 'een zwaarwegend belang'. Dat maakt deze spelregel eigenlijk al wat minder zeker, omdat je daar als burger niet veel over te zeggen hebt (behalve dan dat je dat nog door een rechter kan laten toetsen).

Motiveringsbeginsel

De belastingdienst moet een afwijking van de aangifte of de beslissing op een bezwaarschrift deugdelijk onderbouwen.

Zorgvuldigheidsbeginsel

Ment noemt dit ook wel het 'fair-play-beginsel'. Ik geef een aantal voorbeelden.

Voordat de belastingdienst een besluit neemt, moeten alle relevante feiten grondig zijn onderzocht, maar men moet de informatie wel op een eerlijke manier vergaren. Correspondentie tussen de adviseur en diens cliënt mag de belastingdienst niet inzien. Een belastingcontrole moet (in de regel) van tevoren worden aangekondigd.

Verbod van willekeur

De belastingdienst mag niet willekeurig handelen en moet alle belangen

zorgvuldig afwegen voordat een beslissing wordt genomen.

Verbod van misbruik van bevoegdheid

De belastingdienst mag bijvoorbeeld niet een belastingplichtige zodanig onder druk zetten dat deze zich daardoor gedwongen voelt om iets te doen of te laten waartoe hij/zij niet verplicht is.

Proportionaliteitsbeginsel

De belastingdienst moet altijd kijken naar het belang voordat actie wordt ondernomen. Bij een kleine zzp'er mag de belastingdienst bijvoorbeeld niet een belastingcontrole instellen van drie weken.

Vertrouwensbeginsel

Deze regel gaat over 'opgewekt vertrouwen' en heeft te maken met informatie of toezeggingen die je van de belastingdienst hebt gekregen. Wanneer mag je daar een beroep op doen? Als iemand bij de Belastingtelefoon algemene informatie verstrekt over een aftrekpost, dan wil dat niet zeggen dat je daar het vertrouwen aan mag ontlene dat jij die aftrekpost kunt benutten.

Stel echter dat je de belastingdienst een brief hebt gestuurd met specifieke vragen over een bepaalde aftrekpost en je krijgt daar expliciet de reactie op dat je die aftrekpost mag benutten. Dan mag de belastingdienst bij het opleggen van de aanslag niet alsnog die aftrekpost schrappen (tenzij je natuurlijk verkeerde informatie hebt verstrekt).

Het is echter niet zo dat als de belastingdienst een aantal jaren de door jou ingediende aangiften heeft gevolgd, je daar het vertrouwen aan mag ontlene dat ze dat voor een volgend jaar ook zullen doen. De belastingdienst heeft het recht om, na ingewonnen informatie en een zorgvuldige afweging, bijvoorbeeld een aftrekpost te schrappen

terwijl ze die eerder – impliciet – wel hebben geaccepteerd. Om echt zekerheid over een aftrekpost te krijgen heb je dus een expliciete toezegging nodig.

Gelijkheidsbeginsel

Het is zelfs in onze Grondwet opgenomen: iedereen die zich in Nederland bevindt moet in gelijke gevallen gelijk worden behandeld. Dit lijkt volstrekt logisch maar in belastingzaken is deze regel toch niet altijd eenvoudig toe te passen. Stel bijvoorbeeld dat je weet dat bij collega's van je een bepaalde aftrekpost stevast wordt geaccepteerd, terwijl die bij jou wordt geweigerd. Als je dan een beroep op het gelijkheidsbeginsel wilt doen, dan zal jij moeten aantonen dat die collega's in exact dezelfde situatie verkeren en dat zij door het benutten van die aftrekpost 'begunstigd' worden. Ga er maar aan staan! Je ontkomt er dan bijvoorbeeld niet aan om man en paard te noemen en het is dan maar de vraag of die collega's dat wel op prijs stellen.

Wat als de regels zijn geschonden?

Soms kan dat direct gevolgen heb-

ben voor de aanslag die is opgelegd, die moet dan dus worden bijgesteld (gelijkheids- en vertrouwensbeginsel). Soms wordt de belastingdienst in de gelegenheid gesteld om alsnog met een goede onderbouwing te komen (motiveringsbeginsel). Ook is het mogelijk dat je recht hebt op een schadevergoeding omdat de schending van de spelregels een onrechtmatige overheidsdaad is.

Over schadevergoeding gesproken: ook bij een 'gewone' bezwaarprocedure (dus zonder dat in strijd met de spelregels wordt gehandeld), kun je recht hebben op een kostenvergoeding. Dan moet de belastingdienst een verwijtbare fout hebben gemaakt, je moet in het gelijk worden gesteld en je moet je hebben laten bijstaan door bijvoorbeeld een belastingadviseur of een boekhouder. De standaardvergoeding bij een bezwaarprocedure is € 254.

Eloy Veldhuijzen

Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen

24 september 2019

- ingezonden mededeling -

Schipper legal:

mr. Bjorn Schipper is een ervaren entertainment advocaat en oprichter van **SCHIPPER LEGAL**, in Amsterdam. Een intakegesprek van een half uur is gratis. Voor leden van de Ntb geldt een gereduceerd uurtarief van euro 150,= (exclusief btw en externe kosten). Voor procederen geldt een urenmaximum van 50 uur tegen het genoemde gereduceerde uurtarief. Het normale (basis)uurtarief is euro 200,= (exclusief btw en externe kosten) en geldt bij procedures vanaf 50 uur.

SCHIPPER LEGAL:

mr. Bjorn Schipper	m +31619610500	e bjorn@schipperlegal.nl
Postbus 36424	f +31208908580	w www.schipperlegal.nl
1020 MK Amsterdam		tw @bjornschipper